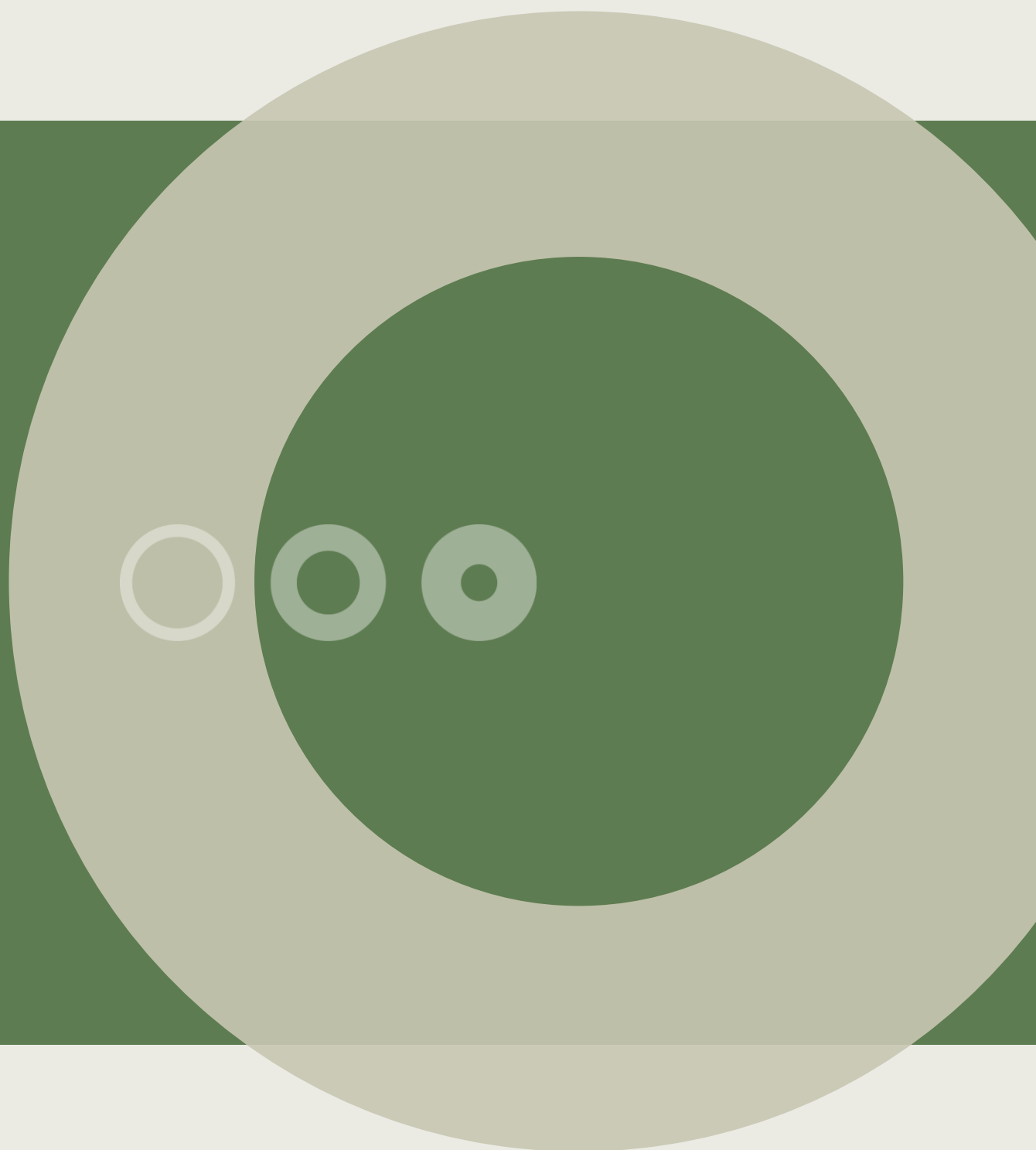

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Prognose for planteproducenternes økonomiske resultater 2014-2016

Oktober 2014

Indhold

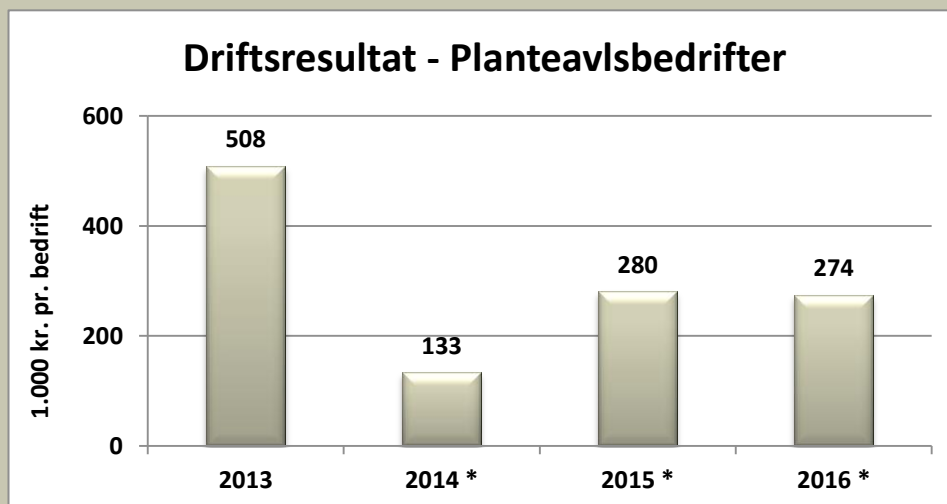
Sammendrag	2
Resultatopgørelse.....	3
Alle heltidsplanteavlsbedrifter	4
Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse	6
Den bedste tredjedel målt på driftsresultat	7
Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver.....	7
Følsomhedsanalyse.....	8
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	9
Bilag 2: Datamateriale og definitioner.....	12

Sammendrag

Prognosen viser at den gennemsnitlige planteavlsbedrift opnåede et driftsresultat på 508.000 kr. i 2013. Der er tale om et fald i driftsresultatet på ca. 180.000 kr. pr. bedrift i forhold til det realiserede driftsresultat for 2012, hvilket primært skyldes et faldende niveau i afgrødepriser.

Prognosen for 2014 indikerer et stort fald i forhold til 2013 til 133.000 kr. pr. bedrift, som konsekvens af det fortsatte fald i afgrødepriser. Faldet for 2014 forventes fulgt af en mindre stigning frem mod 2015 og stagnerende niveau for 2016. Det skal fremhæves, at prognoserne for både 2014, 2015 og 2016 er forbundet med stor usikkerhed.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på, at driftsresultatet skal dække ejerens egen arbejdsindsats samt forrentning af egenkapitalen. For gennemsnitsbedriften var resultatet i 2013 næsten tilstrækkeligt til at dække disse poster. I 2014 er der langt fra dækning til disse poster.

Kontakt: Landskonsulenterne Michael Højholdt T+45 8740 5394, M + 45 2171 7781, E mih@vfl.dk
 eller Erik Maegaard T+45 8740 5577, M +45 2033 5651 E erm@vfl.dk
 Videncentret for Landbrug, Planter og Miljø

Tidligere prognoser

I juni 2014 blev der udgivet en prognose over planteproducenternes forventede økonomiske resultater for 2014 og 2015. Prognosen i juni 2013 var baseret på 1.047 årsrapporter. I nærværende prognose indgår årsrapporter fra 899 bedrifter, der ud fra oplysninger fra Danmarks Statistik er sammenvejet til at repræsentere alle heltids planteavlsbedrifter – svarende til 2.347 bedrifter.

I prognosen fra juni 2014 blev der forventet et driftsresultat i 2013 på 433.000 kr. pr. bedrift. I nærværende prognose er driftsresultatet opgjort ud fra endelige årsrapporter og ligger på ca. 508.000 kr. pr. bedrift.

I driftsresultatet indgår indtægter, som ikke direkte følger priserne på planteprodukter. Derfor omhandler årsrapporterne og dermed også prognoserne ikke kun økonomien i planteproduktionen, men giver et estimat over den samlede indtjening på heltidsplanteavlsbedriften.

Resultatopgørelse

Nærværende analyse indeholder en prognose over de forventede økonomiske resultater for planteproducenter. Analysen omfatter udelukkende heltidsplanteavlsbedrifter. I denne prognose indgår 899 årsrapporter for heltidsplanteavlsbedrifter. Disse er ud fra Danmarks Statistiks oplysninger om bedrifter i de forskellige størrelsesgrupper sammenvejet til 2.347 bedrifter.

Ud fra indberettede årsrapporter for 2013 og forventede priser for 2014, 2015 og 2016 er der foretaget en fremskrivning af de forventede økonomiske resultater for årene 2014, 2015 og 2016.

Prognosen for 2015 og 2016 er behæftet med meget stor usikkerhed. De prisskøn, der er anvendt i prognoserne tager delvist udgangspunkt i de aktuelle priser, dog formodes kornprisen i 2014 og 2015 at ligge lidt højere end de helt aktuelle priser.

I 2013 regnskaberne var der på grund af en væsentlig forskel mellem prisen primo 2013 og ultimo 2013 en betydelig værdiændring. For den gennemsnitlige planteavlsbedrift udgør dette beløb en konjunkturedgang på 122.000 kr. I 2014 er priserne faldet, hvilket betyder at der forventes en konjunkturedgang for de beholdninger, der ligger på lager i slutningen af 2014. Dette er i prognosen skønnet til et fald på 176.000 kr. for 2014. Med de forudsætninger der er lagt ind i prognosen for 2015 og 2016 formodes der at ske en mindre stigning i priser på planteavlsprodukterne generelt, som ifølge prognosen vil give en positiv værdiændring i 2015.

Den væsentligste del af bruttoudbyttet (totalt 2.916.000 kr. pr. bedrift i 2013) kommer fra salgsindtægter, dvs. produktionsværdien af korn og andre salgsafgrøder (2.525.000 kr. pr. bedrift). I prognosen sammenholdes gennemsnitsbedriftens markudbytter med høstprognoserne fra Danmarks Statistik. Ud fra forholdet mellem udbytter på bedrifterne og høstprognosen beregnes forventet udbytte i 2014, 2015 og 2016 som et gennemsnit over de seneste 10 år. Der er således ikke i denne prognose taget højde for høstens størrelse i 2014. Det er heller ikke indregnet, at der for de fleste planteavlsbedrifter har været lavere høstomkostninger end normalt.

Alle heltidsplanteavlsbedrifter

I tabel 1 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. I bilag 2 er redegjort for datagrundlaget for de regnskaber, der i 2013 danner udgangspunkt for prognosen.

Den "gennemsnitlige planteavlsbedrift", der indgår i nærværende analyse, omfattede i 2013 et dyrket areal på 182 ha - heraf var ca. 61 ha forpagtet.

Tabel 1. Resultatopgørelse for alle planteavlsbedrifter – heltid

	2013	2014 *	2015 *	2016 *
<i>Produktion:</i>				
Solgte slagtesvin	8	8	8	8
Hektar	182	185	189	193
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	2.916	2.552	2.792	2.872
heraf andet	391	405	411	418
mark	2.525	2.146	2.381	2.454
Stykomkostninger	-824	-806	-795	-806
heraf andet	-75	-68	-66	-61
mark	-748	-738	-729	-745
Dækningsbidrag	2.092	1.746	1.997	2.066
heraf andet	316	337	345	357
mark	1.777	1.409	1.652	1.709
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.034	-1.065	-1.107	-1.136
Afskrivninger mm.	-363	-365	-368	-372
Resultat af primær drift	696	316	522	557
Afkoblet støtte	455	450	428	436
Finansieringsudgifter i alt	-642	-633	-669	-719
Driftsresultat	508	133	280	274
Heraf konjunktur, svin	-1	0	0	0
Heraf konjunktur, mark	-122	-176	92	4
Likviditet før investeringer	700	456	309	375

* Konjunktur omfatter primært værdiændringer på beholdninger. Realiserede gevinster eller tab indgår i driftsresultatet for 2013. På denne baggrund skal der tages forbehold for effekten på driftsresultatet af eventuelle realiserede kurstab for årene 2014-2016.

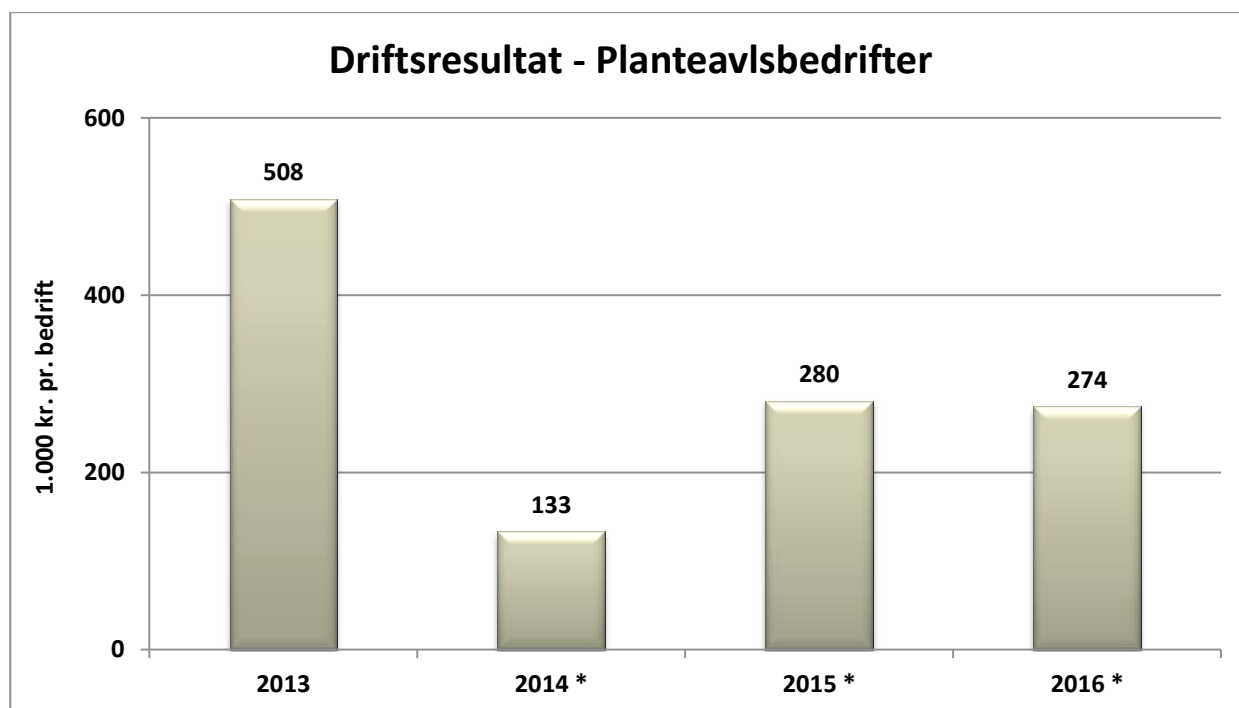
For 2013 indgår realiserede kurstab. Realiserede kursgevinster og kurstab opdeles i positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). Hidtil har der i prognoserne været indregnet gevinst eller tab på gældssiden, beregnet ud fra indeværende års gevinst eller tab, mens der ikke har været indregnet gevinst eller tab på finansaktiver. Begrundet i den store usikkerhed i kursudviklingen i begge typer produkter, er det praksis, at der ikke indregnes kursgevinster eller kurstab for driftsprognoserne for 2014, 2015 og 2016, hverken for finansaktiver eller lån.

For gennemsnitsbedriften forventes et driftsresultat på 133.000 kr. i 2013. Dette beløb skal dække både forrentning af egenkapitalen og aflønning af egen arbejdsindsats. For den gennemsnitlige bedrift er der en egenkapital på godt 13 mio. kr. Med en forventet rente på 2 %, bør egenkapitalen forrentes med omkring 260.000 kr. Der er for den gennemsnitlige planteavlsbedrift således ikke engang nok til at dække forretnin-

gen af egenkapitalen. Selvom der ikke regnes med forrentning af egenkapitalen er rest til ejeraflønning kun på de 133.000 kr. For gennemsnitsbedriften skal der anvendes ca. 1.900 arbejdstimer (efter normen) – dette svarer til en aflønning af egen arbejdsindsats på ca. 70 kr. i timen i 2014. De tilsvarende tal for 2015 og 2016 vil blive på ca. 150 kr. i timen - igen uden der indregnes forrentning af egenkapitalen.

For de gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrifter er der realiseret en positiv likviditet før investering på 700.000 kr. i 2013. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på knap 400.000 kr. om året. Der er et beskedent overskud til at investere mere end afskrivningerne med mindre der kan optages yderligere lån. I prognoseperioden regnes med en gennemsnitlig investering på ca. 850.000 kr. pr. år, der skal sammenholdes med afskrivninger på omkring 400.000 kr. pr. år. I investeringerne indgår, at den gennemsnitlige planteavlsbedrift udvides med 11 ha for hele perioden – heraf tilkøbes i gennemsnit 8 ha. Ud over investering i jord, er der således regnet med et beløb, der er på niveau med afskrivningerne. Konsekvensen af dette er at det er vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for gennemsnitsbedriften.

Figur 1. Udvikling i driftsresultater – gennemsnit for alle planteavlsbedrifter

Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse

I tabel 2 ses driftsresultaterne for planteavlsbedrifterne inddelt efter arealtilliggende.

Tabel 2. Driftsresultat for planteavlsbedrifter afhængigt af arealtilliggendet

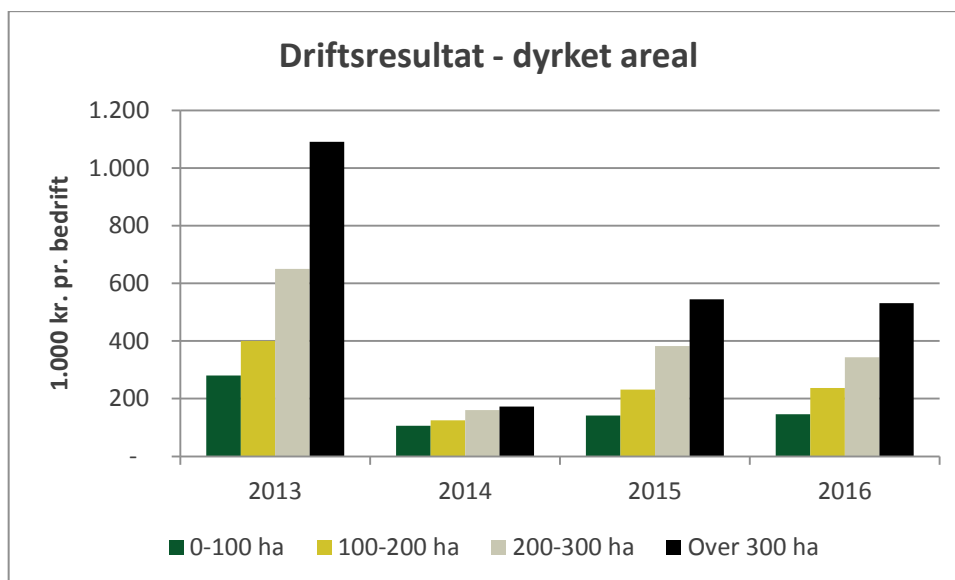
	Antal bedrifter	Gns. areal i 2013	2013	2014	2015	2016
Arealtiliggende	Driftsresultat i 1.000 kr. gns. pr. bedrift					
0-100 ha	512	70	280	106	142	146
100-200 ha	1.123	146	400	125	232	237
200-300 ha	397	240	650	161	383	344
Over 300 ha	315	448	1.091	173	545	531
Alle	2.347	186	508	133	280	274

Ved vurdering af resultaterne i tabel 2 skal man være opmærksom på, at gruppen over 300 ha har forholdsvis store indtægter fra andet husdyrhold og andre landbrugsindtægter, men stadig med planteproduktionen som hovedproduktionsgren - jf. bilag 2: Afsnit om Datamateriale. Disse øvrige indtægter vil ikke følge kornpriserne på samme måde som indtjeningen fra de lidt mindre bedrifter, der i højere grad hovedsageligt har indtjening fra planteavl. Resultaterne siger således ikke alene noget om, hvad indtjeningen i planteavl er, men hvad planteavlsbedriften har som driftsresultat for alle aktiviteter.

Ses der på det gennemsnitlige driftsresultat over perioden 2013 – 2016, forventes de mindste bedrifter at opnå et gennemsnitligt driftsresultat på 169.000 kr. pr. år.

For de største bedrifter ser det ud til, at det gennemsnitlige driftsresultat for perioden 2013-2016 vil være på 585.000 kr. Det er som gennemsnit over alle 4 år kun 2/3 af resultatet i 2013.

Figur 2. Driftsresultater afhængig af dyrket areal

Den bedste tredjedel målt på driftsresultat

Bag gennemsnitstallene i de foregående afsnit ligger store spredninger. I tabel 3 vises driftsresultaterne inkl. prognose for de ejendomme, der i 2013 var blandt den bedste tredjedel målt på driftsresultat.

Tabel 3. Opdeling efter driftsresultat

	Areal i 2013	2013	2014	2015	2016
	ha	Driftsresultat i 1.000 kr.			
Bedste tredjedel	238	1.450	806	1.065	1.045
Gennemsnit alle	182	508	133	280	274
Forskel mellem bedste tredjedel og gennemsnit	56	942	673	785	771

Den tredjedel af bedrifterne, der opnåede det bedste resultat i 2013, dyrkede 56 ha mere end gennemsnittet og opnåede i 2013 et driftsresultat, der var 942.000 kr. bedre end gennemsnittet. Over en fireårig periode forventes den bedste tredjedel af bedrifterne at opnå et driftsresultat, der er knap 800.000 kr. om året bedre end gennemsnitsbedriften. Da de bedrifter, der har de bedste resultater, er noget større end gennemsnittet af alle bedrifter, er forskellen ikke helt så stor, som det kunne tyde på. Man skal dog være opmærksom på, at der er tale om gennemsnittet af bedste tredjedel, og at en del bedrifter dermed har opnået et resultat, der er bedre end knap 1,5 mio. kr. i 2013.

Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver

Investeringerne var i 2013 på godt 1.1000.000 kr. og er faldet lidt fra 2012 til 2013. Investeringerne forventes med udsigten til den lave indtjening at ligge på et lavere niveau i prognoseperioden. Afskrivningerne forventes at ligge på 400.000 kr. pr. år. Der er tale om en mindre udvidelse af arealet på gennemsnitsbedriften med mellem 2-5 ha pr. år, hvoraf ca. en tredjedel forpagtes og resten købes. De investeringer, der forventes, kan imidlertid kun gennemføres, hvis der er mulighed for at optage yderligere lån. For gennemsnitsbedriften vil det være vanskeligt at overleve økonomisk i 2015 og 2016 uden at kunne optage lån til dækning af underskuddet.

Heltidsplanteavlsbedrifterne havde i 2013 i gennemsnit en gæld på godt 17 mio. kr. og en egenkapital på godt 13 mio. kr. Egenkapitalen forventes at kunne fastholdes under forudsætning af, at jordværdierne holder det nuværende niveau.

Ca. 70 % af gælden ligger i variabelt forrentede lån, heraf 21 % i realkreditlån i danske kroner, 44 % i realkreditlån i euro og 5 % i finansielle lån i pengeinstitutter.

Følsomhedsanalyse

For at vurdere prognosernes følsomhed over for centrale parametre er der gennemført en følsomhedsanalyse for konsekvensvurdering af ændring af afgrødepriser og rente. Der er opstillet scenarier for de forventet mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteutvikling. Beregningerne er gennemført for den gennemsnitlige planteavlsbedrift. I tabel 4 ses, hvordan driftsresultatet forventes at blive i 2015 for den gennemsnitlige planteavlsbedrift, ved ændrede priser på hvede og byg.

Tabel 4. Driftsresultat afhængig af afgrødepris og rente – resultater for 2014

		I 1.000 kr.	
Gens. planteavlsbedrift	Parameter i 2015	Driftsresultat i 2015, gennemsnit	Ændring af driftsresultat i forhold til grundscenariet
"lav" afgrødepris	Priser på hvede og byg reduceret med ca. 25 %	43	-237
forventet afgrødepris		280	-
"høj" afgrødepris	Priser på hvede og byg øget med ca. 15 %	423	+143
"lavere" rente	Renten falder med 0,2 procentpoint	323	+43
forventet rente		280	-
"højere" rente	Renten stiger med 0,2 procentpoint	237	-43

Beregningerne viser, hvor følsomme bedrifterne er overfor prisudsving i hvede- og bygpriserne. Renten har også betydning for resultatet, men ikke i helt samme omfang som priserne. Der er dog store variationer mellem de enkelte bedrifter og mellem grupper af bedrifter.

I den nuværende situation med ekstraordinær stor usikkerhed pga. i krisen i Ukraine – er det meget vigtigt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et positivt afkast.

For de bedrifter der opnåede de bedste resultater i 2013 (i tabel 3 benævnt Bedste tredjedel) vil driftsresultatet med den lave pris på korn blive reduceret i 2015 fra 806.000 kr. pr. bedrift til 708.000 kr.

For den tredjedel af bedrifterne, der har de laveste resultater forventes et driftsresultat som gennemsnit på -426.000 kr. i 2015. Selv med den høje kornpris i 2015 vil driftsresultatet kun blive forbedret med ca. 100.000 kr. og altså ikke nær nok til at skabe balance i økonomien.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Prognosen for 2014 bygger på forudsætningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
<i>Bytteforhold</i>						
Hele landbruget	90	96	101	103	104	97
Mælkeproducenter	92	100	102	98	104	107
Svineproducenter	95	97	99	103	101	96
Planteproducenter	94	93	105	106	107	95
<i>Mælkeproduktion</i>						
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,10	2,37	2,64	2,54	2,85	2,93
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,71	2,97	3,22	3,09	3,41	3,48
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	1,00	-1,00	1,00	3,00	3,50
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	1,00	-1,00	1,00	0,00	1,75
<i>Oksekødproduktion</i>						
Oksekød – ældre køer (281-300)	12,50	13,65	16,54	20,46	20,70	17,63
<i>Svineproduktion</i>						
Svinekød (kr./kg.)	9,33	9,83	10,68	11,85	11,94	10,87
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	328	337	358	394	398	373
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	192	203	211	232	230	219
Grise pr. årsso	27,5	28,1	28,8	29,6	30,0	30,4
<i>Planteproduktion</i>						
Foderhvede (kr./hkg.)	91	98	145	155	155	124
Foderbyg (kr./hkg.)	91	94	142	154	147	116
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	-	165	234	239	222	201
Maltbyg (kr./hkg.)	117	101	167	170	160	136
Raps (kr./hkg.)	222	229	331	346	323	258
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	95	112	129	100	174	131
<i>Foder mv.</i>						
Soyaskrå (kr./hkg.)	235	230	248	274	315	295
A-bl.16 pct., økologisk	404	249	287	319	345	312
C-bl. 30 pct., økologisk	328	352	382	397	431	401
Foderhvede (kr./hkg.)	98	105	154	172	166	134
Foderbyg (kr./hkg.)	93	103	154	171	158	131
Foderbyg, økologisk (kr./hkg)	-	200	277	270	274	216
Rapsskrå (kr./hkg.)	141	134	159	181	222	187
Gødning (indeks)	172	161	189	190	196	182
Dieselolie (øre/l)	401	507	625	676	653	638

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer. Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2015 og 2016 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognosepriserne for 2015 og 2016 direkte i www.farmtal.dk.

Salgspriser

Prognosen for **svinenoteringen** udarbejdes under forudsætning af et fortsat lukket marked i Rusland for eksporten af svinekød fra EU. EU's svinekødsmarked rammes både direkte via bortfald af eksporten til Rusland og indirekte på grund af, at det generelle importforbud af fødevarer har medført, at oksekød, fjerkrækød, fisk, frugt og grønt mv., som tidligere blev eksporteret til Rusland, nu skal afsættes i EU i skarp konkurrence med svinekødet.

Herudover kan der den kommende tid forventes en skærpet konkurrence på eksportmarkederne fra amerikansk og canadisk svinekød – PEDV i USA er aftagende, og Canada søger nye markeder efter lukning af Rusland. Endelig tyder de seneste svinetællinger i EU på lidt højere antal slagtninger i EU end året før.

Kornpriserne falder støt og roligt. Årsagen er, at afgrøderne står godt i hele Europa og ikke mindst også i Rusland. Ukraine har endnu ikke haft indflydelse på forsyningssikkerheden.

Der kan forventes en mindre prisstigning i 2015, da kvaliteten af hvede i Europa er varierende, og dette kan medføre indkøb fra lande uden for Europa.

Sojaprisen er begyndt at flytte sig. Forskellen mellem den korte og lange handelstermin er skrumpet betydeligt. Det må formodes, at prisen kommer til at ligge i intervallet 280-290 kr. resten af 2014 og måske også i starten af 2015. Derefter afhænger det af sojahøsten i Sydamerika, der begynder i slutningen af februar.

Rapsprisen er under pres, og for den enkelte landmand varierer den meget alt efter, om der er tegnet kontrakter. Rapsudbytte vil komme til at ligge på middel, da mange frø er knækket på grund af, at de havde en vandprocent på 4-5. Det betyder stor frasortering og en mindre mængde til afregning.

Prisen på **mælk** i EU følger verdensmarkedet, som domineres af få store udbydere og få store importører. Det gør verdensmarkedet følsomt overfor disse aktørers ageren.

På udbudssiden er produktionen i New Zealand, Australien og Argentina primært græs-baseret, hvilket gør produktionen afhængig af vejrforholdene. I EU og USA er produktionen intensiv og følsom overfor ændringer i prisen på indkøbt foder. Efter et fald i mælkeproduktionen i starten af 2013 og fortsat stor efterspørgsel fra især Kina, steg priserne markant i løbet af 2013. De rekordhøje priser førte senere på året og i løbet af foråret til stigende produktion i især EU og New Zealand. Samtidig er den kinesiske efterspørgsel aftaget som følge af fyldte lagre. Sammen med, at EU's mælkeproduktion nu også er omfattet af det russiske importstop for fødevarer, har konsekvensen været stærkt faldende mælkepriser i andet halvår 2014.

Udviklingen i mælkeprisen de kommende et til to år er forbundet med usikkerhed. Både som følge af, at EU afvikler mælkekvoterne i 2015 og som følge af det russiske importforbud, som ingen ved, hvornår ender. Derudover er produktionen også afhængig af udviklingen i vejrforholdene, som ingen selvsagt heller ikke kender. På efterspørgselssiden er der, udover det russiske importforbud, også usikkerhed omkring, hvornår og med hvilken styrke Kina for alvor vender tilbage til markedet.

Købspriser

Vedr. *afgrødepriser* – se ovenfor.

Gødningspriserne er steget siden november 2013. Herfra forudsættes gødningsprisen at holde sig uændret i den nærmeste fremtid. Der er fortsat stor geopolitisk og konjunktuel usikkerhed om **energipriserne**, som også har stor indflydelse på gødningsprisen.

Vi forventer, at priserne på **bekæmpelsesmidler** vil ligge nogenlunde stabilt på 2014-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på **reparation og vedligeholdelse** samt **tjenesteydelser** forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Den globale vækst bevæger sig stadig i et lavt tempo, og væksten er i sensommeren 2014 ganske moderat med fortsat store regionale forskelle. Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en svag, men positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden. Deflation er i stigende grad et tema i Europa.

USA's økonomi viser momentum, men ikke i lige linje. Væksten er tæt på vækstpotentialet, blandt andet på grund af massiv stimulans fra Den amerikanske centralbank (FED) i form af massive likviditetsudpumpninger og nul-renter. FED's likviditetsprogram ventes dog afsluttet i oktober 2014. Renteforhøjelser ventes fortsat tidligst i 2015 under forudsætning af, at ledigheden fortsætter med at falde, og at inflationen stiger.

I Kina styres økonomien stramt for at undgå et for hastigt fald i væksten. Væksten aftager lidt, men det forventes, at den statsstyrede økonomi fortsat kan opretholdes på et niveau svarende til 7-7,5 pct. De største risici i kinesisk økonomi er overbyggeri samt et skrøbeligt parallelt kreditmarked. Japansk økonomi oplever afmatning oven på en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

De sydeuropæiske lande oplever større tillid, hvilket har styrket euroen og reduceret rentespændene i euroområdet. Selvom fokus på gældssituationen er reduceret, er der fortsat risiko for uro, da gældsudfordringen er uløst. Kronen har stadig status som "flugtvaluta" på grund af de favorable makroøkonomiske balancer.

Den største risiko pt. er risikoen for deflation i euroområdet, hvilket kan medføre både længere og dybere økonomisk nedgang. Den Europæiske Centralbank (ECB) udfører kraftig pengepolitisk stimulans med renter og likviditet. Også Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, islamisters fremmarch nær olierige områder i Mellemøsten og gældskrisen i Europa skaber usikkerhed og kan give større markedsudsving.

Tabellen viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*
Realkredit, fast, dkr.	5,31	5,16	4,78	5,02	4,88	4,98	5,23
Realkredit, flex, dkr.	2,59	2,41	2,11	1,83	2,01	2,24	2,44
Realkredit, flex, euro	1,87	2,21	1,95	1,67	1,88	2,11	2,31
Finanslån, valuta	4,86	5,37	5,86	5,78	5,81	5,94	6,14
Kassekredit, dkr.	6,50	7,04	7,42	7,44	7,47	7,60	7,80
Banklån, dkr	5,67	5,72	5,97	6,11	5,92	6,02	6,27

* Prognose fra Videncentret for Landbrug

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de endelige vejede regnskabsresultater for 2013 i økonomidatabasen, men korrigeret for udvikling i regnskabsresultater for de regnskaber der er indberettet for 2013. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltids planteavlsbedrifter, idet de er vejede op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2013 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

I de endelige vejede resultater for 2013 indgår 899 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.347 landbrugsbedrifter.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra planteproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2014-2016 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2013 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

Afkast af investeret kapital: (Resultat af primær drift plus EU-støtte plus anden virksomhed plus nettoforpagtning minus ejerløn) divideret med (nettorentebærende gæld plus egenkapital (investeret kapital)).

Indtil juni 2013 har Afkastningsgrad og Lønningsevne været anvendt til at vise indtjeningsevnen i landbruget. Disse erstattes nu af "Afkast af investeret kapital", da dette nøgletal giver bedre overensstemmelse mellem det afkast, der måles, og den kapitalindsats, afkastet måles i forhold til. Derudover medtages kun den del af kapitalen i nævneren, som kræver et afkast – den forpligtende kapital - dvs. nettorentebærende gæld og egenkapitalen. For det tredje er der bedre sammenlignelighed over til virksomheder i andre brancher. Afkast af investeret kapital giver således samlet set et godt billede af landbrugets evne til at forrente den indsatte kapital.

Bytteforhold

Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenterne salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2011-2013, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2011-2013 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2011-2013 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Økonomi

Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Århus N vfl.dk